

שאל

אביר ויריד

זמני השבת (ת"א):

כניסת השבת: 19:01

יציאת השבת: 20:04

י"ב אייר תשע"ב

גיליון מס' 65

שאלות ותשובות על הפרשה

מאת ר' עזרא מרום

עונג שלבת

מדינת ישראל וקידוש השם

בפרשה מצווה הקב"ה את בני ישראל "ולא תחללו את שם קודשי (=חילול השם), ונקדשתי בתוך בני ישראל (=קידוש השם), אני ה' מקדישכם".

מה הכוונה ומהן ההשלכות המעשיות של המצווה הזו?

לכל יהודי יש זכות בסיסית ולמעשה אף חובה ראשונית, לדאוג לשמו הטוב של הקב"ה. אנו ממלאים את המשימה הזו, באמצעות התורה ומצוותיה. מדובר במעין 'יחסי ציבור', שאנו מחויבים לעשות עבור הקב"ה. בתורה קיימות מצוות מסוימות, שמטרתן העיקרית היא, 'לאמן' אותנו בציות לתורה ולמצוותיה.

לצעוק בשקט

במציאות, מדינת ישראל תמיד היוותה מקור משמעותי מאד ל'קידוש השם' בעולם. הפרחת השממה, קיבוץ הגלויות, המרכזים האדירים של לימוד התורה והבסיס הכלכלי היציב, שהצלחנו להשיג בשנות קיומה של המדינה – האם קיימת מדינה נוספת בעולם, שהצלחה להגיע להישגים כל כך מרשימים בחמישים שנותיה הראשונות בלבד? ואצלנו, כל זה נולד על ברכיה של השואה הנוראית ותוך התנגדות עקבית של העולם הערבי כולו, למדינה היהודית. השגשוג של מדינת ישראל יכול להיתפס כנס אמיתי בעולם כולו.

אולם למרבה הצער, בחברה

1. עיין ברש"י והסבר את המומים הבאים הפוסלים בכהונה: א. חרום. ב. שרוע. ג. גיבן. תשובה: א. חרום - מי שחוטמו שקוע בין עיניו. ב. שרוע - אחד מאיבריו גדול מחברו. ג. גיבן - אדם שגביני עיניו שערן ארוך ושוכב.
2. הסבר את הביטוי: "אישה חללה לא יקח". תשובה: חללה = אישה שנולדה מהפסולים שבכהונה.
3. למי מקרוביו המתים מותר לכהן להיטמא? תשובה: לאשתו, להוריו, לבנו ובתו ולאחיו ולאחותו.
4. למה מתייחסים הביטויים הבאים: א. מקראי קודש. ב. מקרא קודש? תשובה: א. אלה מועדי ה' מקראי קודש. ב. שבת שבתון מקרא קודש.
5. "אמור אל הכהנים ואמרת אליהם". כיצד מפרש רש"י את כפילות הלשון "אמור ואמרת"? תשובה: להזהיר גדולים על הקטנים.
6. אילו מנהגי אבלות אסורים על הכהן? תשובה: לקרוח קורחה בשערם ולעשות שריטות בבשרם.
7. למי מותר לכהן הגדול להיטמא טומאת מת? תשובה: רק למת מצוה.
8. למי אסור לאכול תרומה? תשובה: זר, תושב ושכיר.
9. מי הם "ילידי ביתו"? תשובה: ילידי ביתו = בני השפחות.
10. מהו דינו של אדם שאכל קודש בשגגה? תשובה: מוסיף חומש ונותן הכל לכהן.
11. מה ההבדל בין קרבן בהמה לעולת עוף? תשובה: בעולת העוף אין צורך שיהיה זכר תמים וגם אינו נפסל במום.
12. "ושור או שה אותו ואת בנו לא תשחטו ביום אחד". על מי חל האיסור? תשובה: איסור זה מתייחס רק לנקבה אבל זכר מותר לשחוט עם בנו או בתו.
13. מה שם אמו של המקלל את ה'? תשובה: שלומית בת דברי.

נוסף ושנאת אחים מיותרת. יתכן שהמצווה החשובה יותר במצבים שכאלה, תהיה דווקא לשתוק ולמצוא דרכים נעימות יותר לביטוי הדעות שלנו. אל תתנו ל'קידוש השם' שלכם להפוך ל'חילול השם' גדול יותר. 'אחד העם' כינה את מדינת ישראל "מרכז היסטורי של רעיון רוחני המתעורר לחיים". העולם כולו צופה בנו. תפקידנו לדאוג לשמו הטוב של הקב"ה. הכל תלוי בנו.

הרב שרגא סימונס, אש

הישראלית קיימים גם מרכיבים רבים של 'חילול השם', שנמצאים בכל הרמות החברתיות. התורה אומרת לנו: "הוכח תוכיח את עמיתך, ולא תישא עליו חטא (אך היזהר שלא לחטוא במקומו)". משמעות הדברים היא, שאסור לנו לתקן את דרכיו של אדם אחר, כאשר התוצאה עלולה לגרום לכל המצב להידרדר לרמה חמורה אף יותר. כוונת התורה היא לומר, שאין כל מצווה להפגין כנגד חילול השבת, בדרך שיוצרת מתח חברתי

מרד בר-כוכבא

מרד בר כוכבא, לאחר חורבן הבית השני, מהווה המשך למלחמת החשמונאים נגד היוונים בימי בית השני, זוהי תוצאה של תסיסה ממושכת בין היהודים כנגד נסיונותיהם המחודשים של הרומאים לגרום להתיוונות בעמ"י.

המרד לא פרץ בבת אחת. ניתן לחלק אותו לארבעה חלקים:

1. המורדים התארגנו בפלוגות קטנות, שהיו מתקיפות את הרומאים בפעולות של "פגע וברח", הן פעולות המלחמה הנקראות בימינו מלחמת גרילה. במלחמה זו, היו ידי המורדים על העליונה, ואף תגבורת הצבא הרומי שהגיעה מסוריה, נוצחה על ידם.
2. תקופת "ובני ישראל יוצאים ביד רמה". בתקופה זו נכבשה ירושלים ע"י המורדים בראשות שמעון בר כוכבא.
3. הצליחו הרומאים לדחוק את המורדים לעבר ביתר.
4. מצור ביתר ונפילתה.

שלטון בר כוכבא

בתקופה זו כאשר "בר כוכבא מלך באמת בירושלים, וישבות את הגילולים משם", אז רבי עקיבא טעה בו ודרש עליו "דרך כוכב מיעקב" ואף הכריז עליו "דין הוא מלכא משיחא".

סופה של המערכה נגרם ע"י חרחור ריב בין מנהיג המרד בר כוכבא ובין רבי אלעזר המודעי שהיה מתפלל לשלום ביתר ולכן לא יכלו לה האויבים, אולם ע"י מעשה הלשנה מכוון של "כותי" אחד שעשה עצמו מגלה סוד לרבי אלעזר וסיפר לבר כוכבא כי רבי אלעזר שח עמו על הסגרת העיר, נהרג רבי אלעזר המודעי ונסתלק מגינה של העיר וע"י כך "מיד נכבשה ביתר ונהרג בר כוכבא"

אתר דעת, בעזאל לנדוי

1. כמה תלמידים נותרו לרבי עקיבא לאחר מות 24,000 מתלמידיו ומה שמותם? תשובה: 5 תלמידים: רבי מאיר, רבי יהודה, רבי יוסי, רבי אלעזר בן שמעון ורשב"י.
2. א. כמה שנים חי רבי עקיבא? ב. ציין לפחות עוד 2 אישים שנפטרו בגיל כזה. תשובה: א. 120 שנה. ב. משה רבנו, רבן יוחנן בן זכאי ורבו הלל הזקן.
3. באיזה גיל התחיל רבי עקיבא ללמוד תורה? תשובה: בגיל 40.
4. מה שמות האישים הקרובים של רבי עקיבא: א. אביו. ב. אשתו. ג. חמיו. תשובה: א. יוסף. ב. רחל. ג. כלבא שבוע.
5. עיין בגמרא שבת ל"ג וענה: מי הלשין לרומאים על רשב"י? תשובה: יהודה בן גרים.
6. רשב"י ואלעזר התחבאו במערה. א. איזה נביא התחבא במערה? ב. מי הנביא שהחביא במערה? תשובה: א. אליהו. ב. עובדיה הנביא החביא 100 בני נביאים מפני אחאב. (מלכים א, י"ח 4).
7. איזו אמרה מפורסמת של רשב"י קשורה לסעודה? תשובה: "שלשה שאכלו על שולחן אחד ואמרו עליו דברי תורה כאילו אכלו משולחנו של מקום" (פרקי אבות פרק ג)
8. באיזה מקום בארץ נמצאים האתרים הבאים: א. המערה בה התחבאו רשב"י ובנו.
9. כיצד שמרו רשב"י ובנו על בגדיהם שלא יתבלו? (עיין שבת ל"ג). תשובה: פשטו את בגדיהם, חפרו בור ונכנסו לתוכו ערומים והתכסו בעפר.
10. מדוע מדליקים מדורות בל"ג בעומר? תשובה: א. זכר למשואות שהדליקו במרד. ב. זכר לאש שהקיפה את ביתו של רשב"י בל"ג בעומר=יום פטירתו. ג. בגלל רשב"י שהאיר את העולם באור הזוהר.
11. בימי רשב"י לא נראתה הקשת בענן בגלל צדקותו. מי מחכמי התלמוד זכה לכך? תשובה: רבי יהושע בן לוי, בגלל שלימד תורה את המצורעים. (כתובות ע"ז).
12. רשב"י ובנו ניזונו מחרובים. על מי מחכמי הגמרא נאמר ש"די לו בקב של חרובים מערב שבת עד ערב שבת". תשובה: רבי חנינא בן דוסא.
13. בל"ג בעומר מתחתנים הרבה זוגות. מי התנא שעולים לקברו כסגולה לשידוכים והיכן הוא קבור? תשובה: רבי יונתן בן עוזיאל (הוא עצמו היה רווק!) הקבור בעמוקה ליד חצור הגלילית.
14. מה פירוש המילה "קומזיץ"? תשובה: המילה קומזיץ" מקורה משתי מילים באידיש: קום+ זיץ שפירושו = בא לשבת כלומר הזמנה להצטרפות למדורה.